

En flyvende erkebiskop?

KIRKEMINISTEREN HAR BESØKT ÅRETS KIRKEMØTE og tenkt høyt – svært høyt – om en ny og hittil ukjent design for en bispestol. Tegningen minner ikke så helt lite om det man i andre deler av kristenheten pleier å kalle en erkebispestol og føyer seg forholdsvis friksjonsfritt inn i rekken av kultur- og kirkepolitiske initiativer som er tilpasset valgkampformål i Trondheim og omegn. Rett nok svarer statsråden på spørsmål at han verken har noen bestemt lokalisering eller noen bestemt tittel i tankene for en bispestol nr. 12. Men en biskop uten portefølje, dvs. uten et tyngende bispedømme å føre tilsyn med, og som fortrinnsvis skal bruke sin arbeidskraft på å bestyre bispekollegiet, ville få en rolle som til forveksling vil ligne på den for eksempel den svenske erkebiskopen har.

At arbeidsbyrden for våre biskoper er betydelig, er hevet over tvil. Det gjelder den enkelte biskop, og det gjelder i enda høyere grad den som i egenkap av valgt preses for bispemøtet bærer tilleggsbelastningen ved å fronte i mediene de sakene møtet behandler. Derfor kan man saktens forstå at tanken på å få tilført et ekstra årsverk kan virke forlokkende.

Likevel har biskopene grunn til å tenke seg om både to og tre ganger før de biter på det agnet kirkeministeren har hengt ut. At det knapt er på det episkopale nivå Den norske kirke har størst behov for tilførsel av arbeidskraft, er én sak. Viktigere er det at tidspunktet for grunnleggende endringer i den kirkelige styringsstruktur akkurat anno 2008 er helt usedvanlig lite velvalgt. Etter forsommerens stat/kirke-forlik er det en i beste fall anakronistisk idé at det skulle være en nærliggende oppgave for det statlige kirkestyre på overtid å fastlegge fremtidens organisering av biskopenes tjeneste og bispemøtets arbeidsform. Og en ganske forstyrret idé at veien til en gjenopprettelse av erkebispestolen i Nidaros skulle gå gjennom en trønderminister med en ekstraordinær, sammenleggbare bispestol som lokkemat.

Tatt i betraktning at et fungerende kirkelig demokrati er stat/kirke-forlikets vilkår for å rive enevoldstidens konstitusjonelle reisverk rundt statskirkeordningen, ville det være paradoksalt om avskjedsgaven fra den konfesjonelle stat til fremtidens norske folkekirke skulle være en trojansk hest med innebygget erkebiskop.

Det ville være noe nær det motsatte av begynnelsen på et styrket kirkelig demokrati. Det ville være det kongelige eneveldets siste sprell i norsk kirkehistorie, iscenesatt av en kirkeminister som ikke er folkevalgt, men utpekt av en regjeringssjef som ikke fyller Grunnlovens krav til å delta i behandlingen av kirkesaker.

Inge Lønning